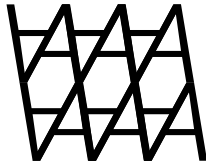

**economia
social**
Ateneu
Cooperatiu
Barcelonès Nord

Guia didàctica per acompanyar en l'aprenentatge de l'Economia Solidària i el cooperativisme

Promogut per:

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies

Amb el finançament de:

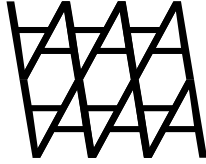

MINISTERIO
DE TRABAJO
Y ECONOMÍA SOCIAL

SERVICIO PÚBLICO
DE EMPLEO ESTATAL
SEPE
SERVICIO PÚBLICO
D'OCUPACIÓ ESTATAL

**economia
social**
Ateneu
Cooperatiu
Barcelonès Nord

Índex

3

4

8

13

18

25

28

29

31

33

35

36

37

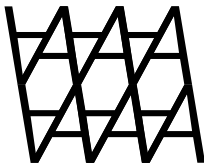
Promogut per:

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies

Amb el finançament de:

Introducció.

El següent document és una guia didàctica basada en una sèrie de tallers sobre Economia Social i Solidària (ESS) realitzats per l'Ateneu Cooperatiu del Barcelonès Nord.

Es dirigeix al professorat de secundària, batxillerat i cicles formatius; per tal que puguin orientar a l'alumnat en el coneixement d'aquest tipus d'economia.

Aquests tallers estan dotats d'una metodologia cooperativa i comunicativa que busca, de forma transversal, fomentar una economia alternativa a través dels que es consideren els principis bàsics de l'ESS: les cures, la cooperació i la comunicació.

A més, es vetlla en tot moment per un acompanyament en la integració dels conceptes per part del professorat cap als i les alumnes, on la relació entre ambdós es torni horitzontal i esdevingui un aprenentatge mutu. Per això hem volgut incloure-hi tota una sèrie de recursos amb la idea de detectar els processos emocionals de l'alumnat i generar un vincle entre totes les parts.

Tenint en compte la situació actual, s'ha decidit oferir els tallers en format en línia per tal que es puguin impartir en qualsevol mena de context, però també hem apostat per mantenir els formats presencials amb la idea que puguin seguir fent-se servir mentre les aules funcionin amb normalitat.

En els documents es troba tota la informació necessària per a dur a terme els tallers: material requerit per a l'alumnat, mitjans audiovisuals adjunts i explicació detallada de cada activitat per tal d'amenitzar la tasca de la persona dinamitzadora.

Per qualsevol qüestió no dubteu en posar-vos en contacte amb l'Ateneu, des del qual rebreu l'acompanyament necessari per dur a terme les sessions.

Esperem que us siguin de profit :)

educacio@ateneubnord.cat

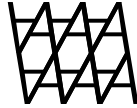
Promogut per:

**Generalitat de Catalunya
Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies**

Amb el finançament de:

1_Taller Introducció a l'Economia Social i Solidària.

1.1_Versió presencial

Definició

Què entenem per Economia Social i Solidària?

Un taller divertit i entretingut en què, a través del joc i la reflexió, l'alumnat podrà comprendre que suposa la integració de l'**Economia Social i Solidària** no només en qualsevol tipus d'entitat sinó en la nostra vida diària. A part d'entendre les idees bàsiques i característiques generals de l'ESS, es reforçarà la importància del benestar de les persones per sobre de qualsevol altre qüestió dins el marc laboral.

Contingut

Què és l'Economia Social i Solidària?

Els criteris del **Pam a Pam** (Valors en l'ESS)

Com ens organitzem?

"L'ampolla cooperativa"
(dinàmica pràctica sobre el Cooperativisme)

"La subhasta de valors"
(dinàmica per a la integració dels valors en l'ESS)

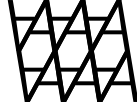
Objectius

Comprendre els principis i valors bàsics sobre el cooperativisme i l'economia social i solidària des de les diferents dinàmiques que proposen una integració vivencial dels conceptes en qüestió.

Material necessari

Ampolla d'aigua, **PowerPoint** adjunt al document, pissarra.

4

Diapositiva

Què es fa o diu?

Abans de començar

Si l'espai ho permet **seurem en cercle o semi-cercle** per veure la pantalla.

Portada

Projectem la portada i llegim el títol. Expliquem que durant el taller tractarem el concepte d'aquest tipus d'economia.

Preguntarem que pensin en grup si els sona el concepte d'ESS deduir alguna cosa sobre aquest. Motivarem a participar, no diem que és correcte i que no. Ajudarem si cal, podem preguntar si saben d'algun model d'iniciativa (cooperativa, associació,...)

2

Llegim la definició, comprovem que s'entengui.

Preguntem si ara se'ls acut algun tipus d'iniciativa. Escoltem i si cal remarquem que no només són cooperatives (tot i ser la forma jurídica per excel·lència)

Preguntem, ara que saben la definició, en parelles, si podrien dir alguns principis de l'ESS. Si hi ha pissarra, al cap d'una estona, compartim i escrivim

5

3

Expliquem que ens basarem en els criteris definits per el **PAM a PAM**. Expliquem breument què és el **PAM a PAM**.

[**PAM a PAM** és el mapa col·laboratiu de l'Economia Social i Solidària a Catalunya. Una eina col·lectiva que contribueix a la transformació social per superar la lògica capitalista. Un espai de referència en la visibilitat i articulació de l'economia solidària. Una comunitat d'aprenentatge a través de l'activisme, la formació i la pràctica del consum responsable.]

4

Imaginem que creem una cooperativa.... **Com ens organitzem internament?**

El/la dinamitzadora pot preguntar a l'alumnat que farien si ells i elles haguéssin de crear una cooperativa tenint en compte que tothom hi pogués participar. Pensar una mica en com ho farien si es tractés d'una situació real. Es tindran en compte els conceptes que apareixen a la diapositiva:

- **Democràcia interna**
- **Desenvolupament personal**
- **Perspectiva feminista**
- **Condicions de treball**

Diapositiva

Què es fa o diu?

5

Joc de l'ampolla cooperativa.

Es faran grups de **màxim 10 persones**. Per a començar, es delimita amb una línia fins a on poden passar. Han d'aconseguir agafar l'ampolla amb l'ajut dels i les companyes, que primer estarà a un metre de distància i després a dos metres. Per poder agafar-la necessitaran cooperar.

Un cop s'acabi el joc, es parlarà de com s'han organitzat per aconseguir-ho i de com s'han sentit. La persona dinamitzadora pot ajudar amb preguntes com aquestes:

Us heu sentit tranquiles durant el procés d'agafar l'ampolla, o us heu sentit més aviat neguitoses i angoixades?

Heu gaudit del procés?

Us heu sentit acompanyades pels vostres companys i companyes o ha sigut més aviat un procés individual?

Us heu sentit escoltades dins el grup? Tothom ha tingut veu a l'hora de prendre decisions sobre les solucions?

6

S'exposa a l'alumnat els següents criteris de l'ESS segons el Pam a Pam. Aquí és important destacar que l'Economia Social busca que les entitats no siguin bolets, sinó que cooperin entre elles i facin xarxa.

* Anem comprovant que s'entengui el que s'explica.

- Proveïdors - importància dels proveïdors de proximitat
- Gestió financera - intentem treballar amb banques ètiques
- Intercooperació - Fer xarxa!
- Llicències lliures - UBUNTU vs WINDOWS. La diferència que hi ha entre les llicències lliures i les no lliures és que les lliures es poden modificar pels i les usuàries de manera responsabe, en canvi, a les llicències no lliures (com per exemple windows) no es pot modificar res i és un sistema que ja ve donat. Això implica que no es pot adaptar als i les usuàries.
- Transparència - és molt important que totes les accions de l'entitat puguin fer-se visibles, per tal de transmetre confiança i generar coherència amb l'activitat de l'entitat.

7

S'exposa a l'alumnat els següents criteris de l'ESS segons el Pam a Pam. Aquí és important destacar que l'Economia Social busca que les entitats no projectes aïllats, sinó que cooperin entre elles.

* Anem comprovant que s'entengui el que s'explica.

Cohesió social - Preguntar a l'alumnat com ho farien per generar cohesió social. Per exemple posant l'establiment a punt per a persones amb problemes de mobilitat.

Transformació social.

Arrelament territorial.

Promogut per:

Amb el finançament:

Diapositiva

Què es fa o diu?

8

S'exposa a l'alumnat els següents criteris de l'ESS segons el Pam a Pam.

** Anem comprovant que s'entengui el que s'explica.*

Gestió de residus
Sostenibilitat ambiental
Consum energètic

9

SUBHASTA DE VALORS DE L'ESS!

Els i les alumnes faran grups d'unes **5 persones**. Cada grup tindrà **1000 macarrons** invisibles amb els quals haurà d'apostar pels valors que més interessin al grup (els valors estaran a la diapositiva). Potser, per a fer-ho més fàcil, se'ls pot dir que tenen deu minuts per ordenar els valors en ordre de prioritats per a ells i elles. Un cop hagin decidit com reparteixen els macarrons, començarà la subhasta i hauran d'apostar per aquells valors prioritaris per al grup. Remarcarem que els donem 1000 macarrons i que poden gestionar-ho com vulguin. Al final es farà la reflexió de que si tota la classe hagués compartit tots els macarrons podrien haver adquirit tots els valors.

**Durant la subhasta, la persona dinamitzadora anirà apuntant els valors que hagin escollit els diferents grups i quants macarrons aposten per a cada grup.*

10

El/la dinamitzadora parlarà del principi d'intercooperació i de la seva importància per tal de fer-lo conèixer.

Si el/la dinamitzadora vol, pot informar a l'alumnat sobre l'existència de la Xarxa D'economia Social i Solidària i sobre l'Ateneu Cooperatiu del Barcelonès Nord.

Recordem a la persona dinamitzadora que l'Ateneu ofereix altres serveis com visites a cooperatives de l'ESS, acompanyament en la creació de cooperatives d'alumnes i els tallers presencials. Així doncs animem a que, si els i les alumnes estan motivades amb el tema, se'ls pot proposar alguna de les coses que s'han plantejat.

1_Taller Introducció a l'Economia Social i Solidària.

1.2_Versió en línia

Definició

Què entenem per Economia Social i Solidària?

Un taller divertit i entretingut en què, a través del joc i la reflexió, l'alumnat podrà comprendre què suposa la integració de l'**Economia Social i Solidària** no només en qualsevol tipus d'entitat sinó en la nostra vida diària.

A part d'entendre les idees bàsiques i característiques generals de l'ESS, es reforçarà la importància del benestar de les persones per sobre de qualsevol altre qüestió dins el marc laboral.

Contingut

Què és l'Economia Social i Solidària?

Els criteris del **Pam a Pam** (Valors en l'ESS)

Com ens organitzem?

"L'endevinalla cooperativa"
(dinàmica pràctica sobre el Cooperativisme)

"La subhasta de valors"
(dinàmica per a la integració dels valors en la ESS)

Objectius

Comprendre els principis i valors bàsics sobre el cooperativisme i l'economia social i solidària des de les diferents dinàmiques que proposen una integració vivencial dels conceptes en qüestió.

Material necessari

PowerPoint adjunt al document, pissarra en línia si és possible

Diapositiva

Què es fa o diu?

Abans de començar

Abans de començar el taller, la persona dinamitzadora s'haurà d'assegurar que el programa que fa servir li permet compartir pantalla amb les persones assistents. A l'inici de la sessió, es comentarà que s'aniran seguint les diapositives del PPT. s'assegurarà de les següents qüestions:

IMPORTANT!!! : En l'activitat "**SUBHASTA DE VALORS**" es requereix d'estar fent servir una plataforma de videoconferència a través de la qual es permeti fer "*grups privats*" dins la trucada - per tal de poder fer activitats en subgrups que després es compartiran amb el grup sencer.

Un exemple de plataforma que ho permet es *Zoom*. En cas que no es pugui fer servir *Zoom* o no se'n trobi cap altra, una altra opció és que la persona dinamitzadora tingui preparats una serie de links o codis de la plataforma que s'estigui fent servir i, en començar l'activitat, passi un link a cada grup per tal que facin la videoconferència en privat i tornin al link original en haver fet el treball amb el subgrup.

Portada

Projectem la portada i llegim el títol. Expliquem que durant el taller tractarem el concepte d'aquest tipus d'economia.

Preguntarem que pensin en grup si els sona el concepte d'ESS deduir alguna cosa sobre aquest. Motivarem a participar, no diem que és correcte i que no. Ajudarem si cal, podem preguntar si saben d'algun model d'iniciativa (cooperativa, associació,...)

2

Llegim la definició, comprovem que s'entengui.

Preguntem si ara se'ls acut algun tipus d'iniciativa. Escoltem i si cal remarquem que no només són cooperatives (tot i ser la forma jurídica per excel·lència)

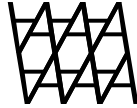
Preguntem, ara que saben la definició, en parelles, si podrien dir alguns principis de l'ESS.

3

Expliquem que ens basarem en els criteris definits per el **PAM a PAM**.

Expliquem breument què és el **PAM a PAM**.

[**PAM a PAM** és el mapa col·laboratiu de l'Economia Social i Solidària a Catalunya. Una eina col·lectiva que contribueix a la transformació social per superar la lògica capitalista. Un espai de referència en la visibilitat i articulació de l'economia solidària. Una comunitat d'aprenentatge a través de l'activisme, la formació i la pràctica del consum responsable.]

Diapositiva

Què es fa o diu?

4

Imaginem que creem una cooperativa.... **Com ens organitzem internament?**

Ei/la dinamitzadora pot preguntar a l'alumnat que farien si ells i elles haguessin de crear una cooperativa tenint en compte que tothom hi pogués participar. Pensar una mica en com ho farien si es tractés d'una situació real. Es tindran en compte els conceptes que apareixen a la diapositiva:

- **Democràcia interna.**
- **Desenvolupament personal.**
- **Perspectiva feminista.**
- **Condicions de treball.**

5

L'endevinalla Cooperativa.

Els i les alumnes hauran de resoldre una endevinalla. Cada alumna/e tindrà una clau en forma de símbol per a resoldre-la que la persona dinamitzadora l'hi haurà entregat pel xat privat. Per poder desxifrar l'endevinalla, tots i totes hauran d'aportar el seu granet de sorra amb el símbol que se'ls hagi donat. Per a fer-ho més divertit, poden fer-ho fent mímica dels símbols i les lletres que tenen. Aquí un exemple:

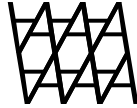
COOPERANT GUANYEM TOTS I TOTES

Δ 2 2 ω ↓ 0 ← ψ ρ Σ « ← ψ é ↓ ϵ ρ 2 ρ ρ θ ρ 2 ρ ↓ ρ

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
←	ð	Δ	Π	↓	→	Σ	←	θ	2	8	Ϟ
M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	X	Y
ϵ	ψ	2	ω	Ж	0	ρ	ρ	«	∅	≡	æ
Z											
õ											

Un cop s'acabi el joc, es parlarà de com s'han organitzat per aconseguir-ho i de com s'han sentit. La persona dinamitzadora pot ajudar amb preguntes com aquestes:

- Heu gaudit del procés?
- Us heu sentit acompanyades pels vostres companys i companyes o ha sigut més aviat un procés individual?
- Us heu sentit escoltades dins el grup? Tothom ha tingut veu a l'hora de prendre decisions sobre les solucions?

Diapositiva

Què es fa o diu?

- 6 S'exposa a l'alumnat els següents criteris de l'ESS segons el **PAM a PAM**. Aquí és important destacar que l'Economia Social busca que les entitats no siguin projectes aïllats, sinó que cooperin entre elles.
- * Anem comprovant que s'entengui el que s'explica.
 - *Proveïdors - importància dels proveïdors de proximitat*
 - *Gestió financera - intentem treballar amb banques ètiques*
 - *Intercooperació - No ser bolets!*
 - **Llicències lliures - UBUNTU vs WINDOWS**. La diferència que hi ha entre les llicències lliures i les no lliures és que les lliures es poden modificar pels i les usuàries de manera responsable, en canvi, a les llicències no lliures (com per exemple windows) no es pot modificar res i és un sistema que ja ve donat. Això implica que no es pot adaptar als i les usuàries.
 - **Transparència** - és molt important que totes les accions de l'entitat puguin fer-se visibles, per tal de transmetre confiança i generar coherència amb l'activitat de l'entitat.
-
- 7 S'exposa a l'alumnat els següents criteris de l'ESS segons el **PAM a PAM**. Aquí és important destacar que l'Economia Social busca que les entitats no siguin bolets, sinó que cooperin entre elles.
- * Anem comprovant que s'entengui el que s'explica.
 - *Cohesió social - Preguntar a l'alumnat com ho farien per generar cohesió social. Per exemple posant l'establiment a punt per persones amb problemes de mobilitat.*
 - *Transformació social.*
 - *Arrelament territorial.*
-
- 8 S'exposa a l'alumnat els següents criteris de l'ESS segons el **PAM a PAM**.
- * Anem comprovant que s'entengui el que s'explica.
 - *Gestió de residus.*
 - *Sostenibilitat ambiental.*
 - *Consum energètic.*

Diapositiva

Què es fa o diu?

9

SUBHASTA DE VALORS DE L'ESS!

La dinamitzadora o els mateixos/es alumnes faran grups d'unes 5 persones. Cada grup tindrà **1000 macarrons invisibles** amb els quals haurà d'apostar pels valors que més interessin al grup (els valors estaran a la diapositiva).

Cada subgrup es reunirà en una videotrucada apart per a prendre decisions. Per a fer-ho més fàcil, se'ls pot dir que tenen deu minuts per ordenar els valors en ordre de prioritats per a ells i elles. Un cop hagin decidit com reparteixen els macarrons, començarà la subhasta (tornaran a la videotrucada grupal) i hauran d'apostar per aquells valors prioritaris per al grup. Remarcarem que els donem 1000 macarrons i que poden gestionar-ho com vulguin.

Al final es farà la reflexió de que si tota la classe hagués compartit tots els macarrons podrien haver adquirit tots els valors.

**Durant la subhasta, la persona dinamitzadora anirà apuntant al xat els valors que hagin escollit els diferents grups i quants macarrons aposten per a cada grup.*

10

- El/la dinamitzadora parlarà del principi d'intercooperació i de la seva importància per tal de cèixer de la mà.

- Si el/la dinamitzadora vol, pot informar a l'alumnat sobre l'existència de la Xarxa D'economia Social i Solidària i sobre l'Ateneu Cooperatiu del Barcelonès Nord. Recordem a la persona dinamitzadora que l'Ateneu ofereix altres serveis com visites a cooperatives de l'ESS, acompanyament en la creació de cooperatives d'alumnes i els tallers presencials. Així doncs animem a que, si els i les alumnes estan motivades amb el tema, se'ls pot proposar alguna de les coses que s'han plantejat.

12

2 Taller Metodologia.

2.1_Versió presencial

Definició

Com es treballa a les cooperatives?

De la mà del dinamisme i la reflexió l'alumnat podrà integrar les diferents formes de treballar cooperant, independentment del camí professional escollit. S'abordaran valors tals com la motivació, la col·laboració i la participació activa, fonamentals per tal de dur a terme una activitat dins el marc de l'Economia Social i Solidària.

Contingut

Quina és la metodologia de l'Economia Social i Solidària (ESS)?
Mencionarem 5 premisses: motivació, col·laboració, participació activa, esperit crític i pràctica.

Activitat 1: Joc de les cadires (cooperatives i competitives)

Reflexió de l'activitat (treballarem motivació, col·laboració i participació activa)

Debat - Les cooperatives s'organitzen a través de les assemblees i el consens.

Reflexió de la metodologia de l'ESS? (concloure 5 premisses)

Objectius

En aquest taller es pretén apropar l'alumnat a la metodologia social i solidària o cooperativa a través de la integració dels conceptes "*motivació, col·laboració, participació activa, esperit crític i pràctica*". Tots aquests conceptes es posaran sobre la taula de forma dinàmica per tal d'entendre una metodologia alternativa a la que promou el sistema capitalista.

Material necessari

Cadires (tantes com persones)

13

Passos

Què es fa o diu?

Ronda de noms

Nom + paraula que li ressona al o la alumna quan pensa en ESS (Economia Social i Solidària)

CLAU: “persones per sobre del lucre”

Explicació per la persona dinamitzadora

La metodologia, és a dir, la manera de fer qualsevol cosa en l'Economia Social i Solidària (ESS) està basada en **5 premisses**: *motivació, col·laboració, participació activa, esperit crític i pràctica*.

Aquestes **5 premisses** s'han elaborat a partir d'uns marcs pedagògics i han tingut la seva base en el fet que la pròpia experiència és la que més ens ajuda a entendre, a sentir-nos motivades, a generar les nostres pròpies idees i pensaments. A més, cal tenir en compte que el treball cooperatiu ens uneix entre nosaltres i ens ensenya a ser més flexibles i empàtiques; entenent que el conjunt de persones actuant de manera grupal no és simplement la suma dels individus sinó que es genera una consciència grupal diferent i única d'aquell grup.

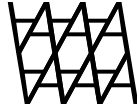
Introducció

La metodologia es la manera de fer una cosa. En aquest taller es tractarà la metodologia en el marc de l'ESS. Es pot introduir fent la següent pregunta a l'alumnat:

- COM CREIEU QUE ÉS LA METODOLOGIA DINS L'ESS?

(Aquestes són les paraules clau, però no les direm sinó que deixarem que l'alumnat faci una pluja d'idees i veure'm si surten algunes d'elles. Pots anar intervenint i ajudant a que se'n vagin fent una idea. **NO PASSA RES SI NO SURTEN LES PARAULES!!** Sortiran després del joc (activitat 1).

- MOTIVACIÓ**
- COL-LABORACIÓ**
- PARTICIPACIÓ ACTIVA**
- ESPERIT CRÍTIC**
- PRÀCTICA**

Passos

Què es fa o diu?

Activitat 1: Joc de les cadires

Dividim la classe en dos grups.

- **Grup 1** : expliquem que han de fer el joc de les cadires normal i corrent. Es posa una cadira menys que les persones que hi ha, fan voltes a les cadires i quan para la música han de seure en una cadira. Qui no aconsegueix asseure's queda eliminada, i es treu una cadira més del cercle. Així fins que només queda una persona guanyadora.

- **Grup 2** : mateix joc però, en comptes d'eliminar-se, han d'asseure's amb algú. A cada ronda es treuen cadires pero han d'intentar poder sentar-se totes les persones en les cadires que queden, fins que acabin totes assegudes en una mateixa cadira.

- **Joc de les cadires** : Motivació, col·laboració, participació activa.

Reflexió

- Expliquem que hem dividit el grup classe en 2: un grup ha fet les cadires cooperatives i l'altre ha fet les cadires competitives.

- En acabar preguntarem a l'alumant com s'han sentit durant el joc. Aquí la idea és que acompanyis en el procés de donar-se compte de com s'han sentit, ja que és molt habitual el fet de que no es parin a pensar en les sensacions que han tingut per la inèrcia de competir. Intentarem que surtin els conceptes clau:

MOTIVACIÓ

COL-LABORACIÓ

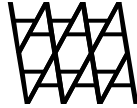
PARTICIPACIÓ ACTIVA

- La idea és fer preguntes tancades i dividir la classe en dues bandes. A l'esquerra vol dir que s'han sentit molt bé (10) i a la dreta molt malament (0). La dinamitzadora anirà fent preguntes i l'alumnat s'anirà posant en el lloc de la classe on senti que correspon la seva resposta del 0 al 10.

Exemple:

Dinamitzadora: T'has sentit neguitós/a?

Alumne/a: Si s'ha sentit molt neguitós/a, es posarà a l'extrem de la classe que vol dir molt (10) si s'ha sentit mig neguitosa es posarà al mig entre els dos extrems.

Passos

Què es fa o diu?

Actividad 2: Debat

Explicar que les cooperatives normalment s'organitzen per **assemblees**.

Quan exposem el que és una assemblea, és important que surti la paraula **CONSENS**. Nosaltres acostumem a introduir-ho posant un cas a l'alumnat de que farien si tots els i les alumnes volguessin pintar la classe de color blau, però una alumna la volgués groga. Un cop explicat, els podem fer algunes preguntes:

- *Si diuen que per majoria hauria de ser blau perquè tothom excepte una persona la vol blava, podem preguntar com creuen que se sentiria la persona que la volgués groga.*

- *Preguntem com podem fer que tots els i les alumnes se sentin bé amb la decisió*

- *Possibles respostes: pintar algunes parets blaves i altres grogues, triar un altre color que agradés a tothom...*

Explicarem que trobar el consens, i més en un grup tan gran, no és fàcil, però val la pena tenint en compte que tothom es podrà sentir còmode amb la decisió presa i podrà sentir-se'n partícep. Un cop s'hagi entès, explicarem que les assemblees consisteixen en això i passarem a l'activitat:

1. Fer grups de **4 o 5 persones** com a màxim.

2. Presentar als grups la situació (escrivim en el xat les diferents opcions).

Són una cooperativa i han de decidir si:

a. Compren camises en un lloc econòmic on sospiten que treuran bastant benefici però on sospiten que pot haver-hi explotació laboral

b. Compren unes camises d'un proveïdor on saben que no hi ha explotació laboral però son una mica més cares i, per tant, el benefici serà menor.

3. Cada grup té uns **3 minuts** per a debatre els pros i contres de cada opció. Després d'aquest exercici (haurem estat observant les dinàmiques) reflexionarem un moment sobre la participació.

a. Tothom ha participat activament en la presa de decisions?

b. Totes les veus s'han escoltat per igual?

4. Els/les explicarem que algunes de les estratègies trobades en sistemes assemblearis per a assegurar la participació és comptabilitzar les participacions. Es donaran dues pipes o cigrons (virtuals) a cadascú. Cada intervenció que facin suposarà deixar un cigró. Quan se'n quedin sense, ja no poden intervenir més (a menys que acordin una cosa diferent de forma espontània a l'assemblea).

5. Amb aquesta estratègia d'intervenció faran el debat sobre quina decisió prendran sobre les camises.

6. **Debat:** Presentarem l'última paraula, **Esperit crític**.

Passos

Què es fa o diu?

Reflexió

Com s'han sentit? Creuen que aquesta metodologia és útil?
Quina de les dues metodologies els ha fet sentir millor? Per què?

Aquí la persona dinamitzadora pot intentar veure si s'han entès els conceptes bàsics de la metodologia de l'ESS.

MOTIVACIÓ
COL·LABORACIÓ
PARTICIPACIÓ ACTIVA
ESPERIT CRÍTIC
PRÀCTICA

Final

Ha sigut més teòric o més pràctic? **Final: Pràctica.**

2_Taller Metodologia.

2.2_Versió en línia

*Aquest taller pot dur-se a terme en dues sessions d'una hora o en una sessió de dues hores. La segona sessió començaria en l'activitat 2.

Definició

Com es treballa a les cooperatives?

De la mà del dinamisme i la reflexió l'alumnat podrà integrar les diferents formes de treballar cooperant, independentment del camí professional escollit. S'abordaran valors tals com la motivació, la col·laboració i la participació activa, fonamentals per tal de dur a terme una activitat dins el marc de l'Economia Social i Solidària.

Contingut

Quina és la metodologia de l'Economia Social i Solidària (ESS)?

Mencionarem 5 premisses: motivació, col·laboració, participació activa, esperit crític i pràctica.

Activitat 1: Endevinalles competitives

Activitat 2: Experiment cooperatiu

Reflexió de l'activitat (treballarem motivació, col·laboració i participació activa)

Debat - Les cooperatives s'organitzen a través de les assemblees i el consens.

Reflexió de la metodologia de l'ESS? (concloure 5 premisses)

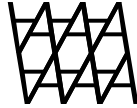
Objectius

En aquest taller es pretén apropar l'alumnat a la metodologia social i solidària o cooperativa a través de la integració dels conceptes "*motivació, col·laboració, participació activa, esperit crític i pràctica*". Tots aquests conceptes es posaran sobre la taula de forma dinàmica per tal d'entendre una metodologia alternativa a la que promou el sistema capitalista.

Material necessari

Farina de blat de moro (com per exemple "Maizena"), un bol, una cullera, una gerra d'aigua, un got de plàstic.

Tres paperets: un amb un cercle de color verd, un amb un cercle de color taronja, i un amb un cercle de color vermell.

Passos

Què es fa o diu?

Material

Uns dies abans necessitaràs comentar a les participants que tinguin a mà per al taller el següent material per a fer una de les activitats: **Maizena, un bol, una cullera, una gerra d'aigua i un got de plàstic.**

A més hauràs d'assegurar-te que puguis comunicar-te de manera privada amb cada assistent. Hi ha plataformes que permeten fer-ho com ara *Zoom* i *Jitsi*.

Per últim, demana als i les assistents que tinguin preparats tres paperets: un amb un cercle de color verd, un amb un cercle de color taronja, i un amb un cercle de color vermell. Aquests paperets serviràn per a fer una reflexió després dels jocs.

Explicació per la persona dinamitzadora

La metodologia, és a dir, la manera de fer qualsevol cosa en l'Economia Social i Solidària (ESS) està basada en **5 premisses**: motivació, col·laboració, participació activa, esperit crític i pràctica.

Aquestes **5 premisses** s'han elaborat a partir d'uns marcs pedagògics i han tingut la seva base en el fet que la pròpia experiència és la que més ens ajuda a entendre, a sentir-nos motivades, a generar les nostres pròpies idees i pensaments. A més, cal tenir en compte que el treball cooperatiu ens uneix entre nosaltres i ens ensenya a ser més flexibles i empàtiques; entenent que el conjunt de persones que actuen de manera grupal no és simplement la suma dels individus sinó que es genera una consciència grupal diferent i única d'aquell grup.

Ronda de noms

Nom + paraula que li ressona al o l'alumne quan pensa en ESS (Economia Social i Solidària)

CLAU: "persones per sobre del lucre"

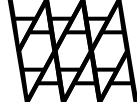
Introducció

La metodologia és la manera de fer una cosa. En aquest taller es tractarà la metodologia en el marc de l'ESS. Es pot introduir fent la següent pregunta a l'alumnat:

- COM CREIEU QUE ÉS LA METODOLOGIA DINS L'ESS?

(Aquestes són les paraules clau, però no les direm sinó que deixarem que l'alumnat faci una pluja d'idees i veure'm si surten algunes d'elles. Pots anar intervenint i ajudant a que se'n vagin fent una idea. **NO PASSA RES SI NO SURTEN LES PARAULES!!** Sortiran després del joc (activitat 1).

- MOTIVACIÓ
- COL·LABORACIÓ
- PARTICIPACIÓ ACTIVA
- ESPERIT CRÍTIC
- PRÀCTICA

Passos

Què es fa o diu?

Activitat 1: Joc de les cadires

Explica que farem dos jocs, un amb metodologia de l'**Economia social i solidària (ESS)** i l'altre no, i, que en acabar, farem una reflexió per entendre la metodologia de la ESS.

JOC NO COOPERATIU:

Farem una competició d'endevinalles. Digueu a l'alumnat que han d'intentar endevinar les premisses que tu els/les donaràs abans que les altres persones. **Atenció!** Algunes endevinalles no tenen sentit en català, pots triar-ne d'altres si prefereixes, aquestes només són un exemple.

Què es pot veure amb els ulls tancats?

Solució: la foscor

No és bou i porta banyes. No és paraigua i surt quan plou.

Solució: el cargol

Una capseta blanca que s'obre i no es tanca.

Solució: l'ou

Encara que no sóc trompeta jo sono igual que si ho fos, i no sóc cap escopeta, encara que tinc dos canons.

Solució: el nas

En acabar les endevinalles preguntarem a l'alumnat com s'han sentit durant el joc. Aquí la idea és que acompanyis en el procés de donar-se compte de com s'han sentit, ja que és molt habitual el fet de que no es parin a pensar en les sensacions que han tingut per la inèrcia de competir. Així doncs, et recomanem que vagis introduint preguntes com ara:

- Com us ha fet sentir el fet d'haver d'acabar abans que l'altre equip?
- Us heu sentit tranquils durant el procés de trobar les respostes, o us heu sentit més aviat neguitoses i angoixades?
- Heu gaudit del procés?
- Us heu sentit acompanyades pels vostres companys i companyes o ha sigut més aviat un procés individual?
- Us heu sentit escoltades dins el grup? Tothom ha tingut veu a l'hora de prendre decisions sobre les solucions?

Passos

Què es fa o diu?

JOC COOPERATIU:

Prèviament a la sessió haurem demanat als i les participants que tinguin a mà els següents materials: *Farina de blat de moro ("Maizena")*, un bol, una cullera, una gerra d'aigua i un got de plàstic.

Faran un **experiment col·laboratiu**. La idea és fer això des d'una plataforma en la qual puguis enviar missatges a algunes persones i a unes altres no. Enviem a algunes persones les instruccions següents, cada persona rebrà només un pas.

La idea és que facin l'experiment de manera col·laborativa, és a dir, cada persona anirà explicant la informació que té i totes aniran completant els passos. Elles mateixes han de decidir quan els toca dir la seva instrucció, és a dir, l'ordre.

- 1. Farem una pasta que rep el nom d'Oobleck (pronunciat /Ublek/). És una pasta amb propietats particulars perquè és sòlida i líquida alhora.**
- 2. Posem un got i mig de maizena al bol.**
- 3. Posem un got d'aigua al bol.**
- 4. Anem remenant amb la cullera fins que notem que es va solidificant.**
- 5. Ara podem posar les mans i comprovar les seves propietats. Notarem que si ho agafem es transforma en líquid però que no obstant això reposa en format sòlid.**

A part d'enviar aquestes instruccions a diferents alumnes, enviarem per privat a altres persones uns rols que han de dur a terme durant tot l'experiment (pots donar el mateix rol a diverses persones si tens moltes assistents):

El/la acompanyadora: Aniràs preguntant a les persones com van, què noten, si creuen que els està sortint la pasta, si creuen que manca més o menys d'un ingredient.

El/la motivada: aniràs expressant (sense interrompre a qui parla) que estàs molt contenta de fer l'experiment.

El/la comprobadora del silenci: hauràs d'estar atenta de les persones que no estan dient res o que tenen cara d'estar desanimades i aniras preguntant com estan i com va l'experiment.

El/la asseguradora de rols: la persona dinamitzadora de l'activitat t'enviarà els diferents rols que hi ha repartits per a exercir durant l'activitat, i tu hauràs d'assegurar-te que les persones fan el rol del qual s'encarreguen, sinó, esbrina qui són i pregunta'ls si estan bé i si prefereixen no fer el rol, delegar-lo o qualsevol altra cosa; és a dir, que ningú estigui fent alguna cosa amb el que no se senti còmode.

Paraules clau: Motivació, col·laboració, participació activa.

Passos

Què es fa o diu?

Reflexió

Prèviament haurem demanat a l'alumnat que tinguin preparats tres paperets: els cercles verd, vermell i taronja. Com a dinamitzador/a, preguntaràs a l'alumnat com s'ha sentit en el primer joc, entenent el significat dels cercles de la següent manera (o la que tu triïs):

- **Verd: molt bé**
- **Taronja: mig mig**
- **Vermell: malament**

Ara faràs la mateixa pregunta amb el segon joc tot seguint el mateix procediment. Buscarem comprendre com s'han sentit d'una manera més ampla. Pots acompanyar als i les alumnes en el procés tot recolzant-te amb preguntes com les que s'han mencionat anteriorment en l'explicació de l'**activitat 1**. En aquest cas, però intentarem que l'alumnat entengui la diferència en la sensació de competir i cooperar.

Ara els direm que unes de les **4 paraules** que considerem que defineixen la metodologia de la ESS són:

- **MOTIVACIÓ**
- **COL-LABORACIÓ**
- **PARTICIPACIÓ ACTIVA**
- **PRÀCTICA** (aquesta, si ho prefereixes així, pots deixar-la per més endavant)

Pots preguntar als i les alumnes com han sentit cadascuna d'aquestes paraules durant el joc.

Si no tens temps de fer la última activitat explica que l'ESS també busca:

- **ESPERIT CRÍTIC (pensar sobre el seu propi criteri: amb respecte i escoltant activament a la resta de companyes, tot el que se'ns acudeixi és vàlid!)**

22

Passos

Què es fa o diu?

Activitat 2: Debat

****RECOMANEM QUE AQUESTA ACTIVITAT ES FACI, SI ÉS POSSIBLE, EN GRUPS QUE PARLIN EN PRIVAT, ÉS A DIR, QUE ENTRE UN GRUP I L'ALTRE NO S'ESCOLTIN****

Explicar que les cooperatives normalment s'organitzen per **assemblees**. Quan exposem el que és una assemblea, és important que surti la paraula **CONSENS**. Nosaltres solem introduir-ho posant un cas a l'alumnat de que farien si tots els i les alumnes volguessin pintar la classe de color blau, però una alumna la volgués groga.

Un cop explicat, els podem fer algunes preguntes:

- Si diuen que per majoria hauria de ser blau perquè tothom excepte una persona la vol blava, podem preguntar com creuen que se sentiria la persona que la volgués groga.
- Preguntem com podem fer que tots els i les alumnes se sentin bé amb la decisió.
- Possibles respostes: pintar algunes parets blaves i altres grogues, triar un altre color que agradés a tothom...

Explicarem que trobar el consens, i més en un grup tan gran, no és fàcil, però val la pena tenint en compte que tothom es podrà sentir còmode amb la decisió presa i podrà sentir-se'n partícip. Un cop s'hagi entès, explicarem que les assemblees consisteixen en això i passarem a l'activitat:

1. Fer grups de 4 o 5 persones com a màxim.

2. Presentar als grups la situació (escrivim en el xat les diferents opcions). Són una cooperativa i han de decidir si:

- Compren camises en un lloc econòmic on sospiten que treuran bastant benefici però on sospiten que pot haver-hi explotació laboral*
- Compren unes camises d'un proveïdor on saben que no hi ha explotació laboral però són una mica més cares i, per tant, el benefici serà menor.*

3. Cada grup té uns 3 minuts per a debatre els pros i contres de cada opció. Després d'aquest exercici (haurem estat observant les dinàmiques) reflexionarem un moment sobre la participació.

- Tothom ha participat activament en la presa de decisions?*
- Totes les veus s'han escoltat per igual?*

4. Els/les explicarem que algunes de les estratègies trobades en sistemes assemblearis per a assegurar la participació és comptabilitzar les participacions. Es donaran dues pipes o cigrons (virtuals) a cadascú. Cada intervenció que facin suposarà deixar un cigró. Quan se'n quedin sense, ja no poden intervenir més (a menys que acordin una cosa diferent de forma espontània a l'assemblea).

5. Amb aquesta estratègia d'intervenció faran el debat sobre quina decisió prendran sobre les camises.

6. Debat: Presentarem l'última paraula, Esperit crític.

Passos

Què es fa o diu?

Reflexió

Com s'han sentit?

Creuen que aquesta metodologia és útil?

Quina de les dues metodologies els ha fet sentir millor? Per què?

Aquí la persona dinamitzadora pot intentar veure si s'han entès els conceptes bàsics de la metodologia de l'ESS.

- **MOTIVACIÓ**
- **COL·LABORACIÓ**
- **PARTICIPACIÓ ACTIVA**
- **ESPERIT CRÍTIC**
- **PRÀCTICA**

Final

Ha sigut més teòric o més pràctic?

Paraula final: Pràctica.

3_Taller "Arranquem una cooperativa".

**Aquest taller pot adaptar-se a una versió en línia o presencial.*

Definició

*Com es posa en marxa una cooperativa?
Quins són els primers passos a tenir en compte a l'hora de crear una cooperativa? Com podem tenir cura de les pors que puguin sorgir-nos? Què necessitem i qui pot donar-nos-hi accés?*

Totes aquestes preguntes i aquelles que vagin sorgint podran resoldre's en aquest taller, a través d'exemples reals i dinàmiques diverses.

Contingut

Passos burocràtics a seguir a l'hora de crear una cooperativa.

Apropament a un cas pràctic.

Les pors i els dubtes.

L'acompanyament emocional.

Objectius

En aquest taller es busca fer una aproximació als primers passos a seguir a l'hora de crear una cooperativa. Tot i que és sabut que hi ha tot un tema burocràtic molt feixuc a tenir en compte i amb el qual és d'agrair comptar amb un acompanyament, volem procurar que s'integri com de pràctic és gaudir d'un acompanyament a nivell emocional durant tot aquest procés.

Material necessari

25

Promogut per:

Amb el finançament:

Passos

Què es fa o diu?

Introducció

Si l'espai ho permet, seurem en cercle per així crear un clima més distès i obert. Si estem per videotrucada recomanem posar el mode de visió "mosaic", per tal que els i les alumnes es puguin veure entre tots i totes..

Projectem o compartim per la pantalla el nom del taller "Arranquem una cooperativa" i ho llegim.

Per tal d'introduir la temàtica, es poden fer preguntes de forma oberta. Alguns exemples poden ser els següents:

Què us ve al cap quan penseu en la fórmula cooperativa?

Què coneixeu sobre les cooperatives?

Coneixeu les diferències entre una empresa S.L i una Cooperativa?

Escoltem i anem convidant que diguin qualsevol cosa que sàpiguen.

Passos per arrancar una cooperativa

Nosaltresensem que els passos per crear una cooperativa els podries trobar a internet però et facilitem aquí un enllaç amb tota la informació. La clau és trobar l'ajuda adequada i tenir un bon acompanyament tant entre les persones sòcies com l'entitat que t'acompanya.

Lavors, repassarem els passos ràpidament:

Si el taller és presencial... Hauràs de retallar els passos en papers diferents i tenir un joc per cada grup (**grups de 4-5 persones**).

Si el taller és per videotrucada... I pots fer grups també, genial! si no, serà de manera individual amb una posada en comú conjunta, encara que sempre es poden fer grups i que s'ajuntin en una videotrucada diferent.

Dona'ls els passos de l'**annex 1** però de manera desordenada. Els grups tindran uns **5 minuts** per a debatre l'ordre dels passos. Quan hagi passat el temps serà hora de posar l'ordre que cada grup ha establert en comú. Recorda'ls que no necessiten entendre tot el llenguatge, sinó que poden fer-ho per intuïció.

En aquest procés, les persones dinamitzadores observaran els diferents grups i estaran disposades a acompanyar els i les alumnes en el procés de fer l'activitat. Atenció! Els nens i nenes estan acostumats a haver de respondre de forma "correcta", i cal tenir molt en compte i reforçar molt la idea de que els i les animem a fer-ho per intuïció, que és molt difícil que ho encertin a la primera i que anem a viure-ho com un joc! Així podran fluir més de l'activitat. A més, recordem-los que poden preguntar-nos tot el que necessitin per tal de que no es sentin perduts/des en l'activitat.

Passos

Què es fa o diu?

Un cas real...

Després d'aquesta activitat explicarem la introducció en el **pas 2**. Com a docent, pots exposar l'exemple de les sòcies de la cooperativa **Aberdeen** (nosaltres mateixes!):

Per a nosaltres, la cosa més important a treballar a l'hora d'arrencar la cooperativa va ser treballar les pors i inseguretats. No sabíem ni per on començar, no enteníem (i encara no ho entenem del tot) el llenguatge del burocràtic de la paperassa, fèiem coses gairebé a cegues i teníem por d'estar-nos arruinant econòmicament (ja que cap de nosaltres tenia estalvis).

Les pors i els dubtes

Un cop feta aquesta introducció farem una dinàmica d'exposició de pors.

Primer de tot es faran grups (si és possible) de **4-5 persones**. Juntes faran un llistat de dubtes i pors que els sorgeixen només de pensar a fer una cooperativa. Escriuran les comunes i les personals.

Quan hagin acabat els dubtes i pors es farà una **posada en comú**.

Aquí, la persona dinamitzadora haurà d'anar apuntant tot el que vagi sortint en una llista.

En acabar la posada en comú, la dinamitzadora repartirà algunes d'aquestes pors i dubtes a diferents grups.

Els grups hauran de pensar en com es podria pal·liar o ajudar aquesta por.

La persona dinamitzadora haurà anat prenent nota de les coses que van sortint i, al final, respondrà la seva vivència sobre els dubtes i pors que quedin sense resoldre o on s'hagi vist que potser la resposta no ha ajudat massa.

Finalment, explicar-los que és clau que l'acompanyament sigui bo. A nosaltres ens va ajudar molt l'**Ateneu Cooperatiu Barcelonès Nord** i també **Grameimpuls**. Cap de les dues tenen cost perquè són serveis que ofereix el mateix ajuntament i la Generalitat per a impulsar la creació d'empreses. Nosaltres recomanem posar-se en contacte amb l'Ateneu de la zona o preguntar a l'ajuntament si tenen algun servei que faci aquest suport. Sobretot, el més important, és no tenir por a fer preguntes!

CAL DISPOSAR DE TEMPS DE DEDICACIÓ A L'INICI DE LA CREACIÓ D'UN PROJECTE ECONÒMIC I HO CONSIDEREM DE VITAL IMPORTÀNCIA PER A COMENÇAR UNA COOPERATIVA.

Final: Dubtes!

Pregunta si hi ha alguna cosa que no s'ha comentat que els agradaria saber. Apunta-ho i passar-nos el *feedback* al nostre mail: educacio@ateneubnord.cat

També ens pots passar comentaris sobre la teva experiència, així anem millorant els tallers.

4_Taller d'Economies Transformadores.

Definició

Com transformar a través de l'economia?

Les economies transformadores han existit al llarg de la història però són poc conegudes. Mitjançant aquest taller ampliarem la visió dels models econòmics que tenim tot situant sempre a les persones al centre.

El taller es divideix en tres sessions enllaçades entre elles. La primera sessió s'encara a introduir i integrar el que és l'economia en sí mateixa, mentre que en la segona i la tercera sessió es profunditza per a poder comprendre que hi ha alternatives a l'economia capitalista. Cada sessió està pensada per a durar aproximadament una hora.

Contingut

Sessió 1: Aproximació al concepte d'economia. Introducció a les economies alternatives.

Sessió 2: Necessitats: Quines són les nostres necessitats reals? impacte ambiental i rentabilitat de les nostres necessitats.

Sessió 3: Concepte d'economia. Diferents tipus d'economia. Economies transformadores com a eina per a la sostenibilitat de la vida i la distribució igualitària del poder.

Objectius

Comprendre que existeixen alternatives a l'economia capitalista.

Aprendre a discernir entre les nostres necessitats bàsiques i les necessitats "socials o imposades".

Entreveure l'impacte que generen les accions que duem a terme quan intentem satisfer les nostres necessitats.

Resoldre un cas pràctic entre tota la classe havent integrat els conceptes d'"economia" i "necessitat".

Conèixer els tipus d'economies transformadores i ser capaces de posar-los a la pràctica.

Material necessari

Llapis, tisores, cinta adhesiva

4_Taller d'Economies Transformadores.

4.1_Sessió 1

Sessió 1: Introducció

Què es fa o diu?

Ronda de noms:

Nom + paraula que et ressona quan penses en Economies transformadores
- Responsable i inclusiva -

Si cal: ANEM PASSANT EL FULL DE JUSTIFICACIÓ i ANEM APUNTANT LES PARAULES QUE VAGIN SORTINT A LA PISSARRA, LES DEIXAREM ANOTADES DURANT LA SESSIÓ

Introducció:

Les persones dinamitzadores arribaran a la classe i es presentaran. Comentaran que per introduir el tema d'economies transformadores, mirarem un vídeo per posar-nos en context.

Link video:

<https://www.youtube.com/watch?v=fXSG-aXwHEo>

Un cop acabi el video, els direm que si els ha sigut indiferent obrin els braços fent una línia horitzontal, si els ha remogut aixequin els braços cap a dalt, i si estan en desacord aixequin un peu.

Petita introducció a la temàtica:

Les persones dinamitzadores explicaran que es tractarà el tema de les **ECONOMIES TRANSFORMADORES**. Es remarcarà que existeixen molts tipus d'economia a part de la que funciona als nostres països propers, que és l'economia capitalista.

Tot i que no se'n senti gaire a parlar, existeixen moltes alternatives que es proposen des d'aquests tipus d'economia (que s'aniran exposant durant la sessió), que busquen la **SOSTENIBILITAT DE LA VIDA**, entesa com al benestar de totes les persones; i la **DISTRIBUCIÓ IGUALITÀRIA DEL PODER**, és a dir, que tothom tingui el mateix accés i les mateixes possibilitats per a accedir a qualsevol cosa.

Sessió 1: Introducció

Què es fa o diu?

1. Dinàmica 1: De l'1 al 10

S'explicarà que farem una dinàmica en la que les persones dinamitzadores aniran dient algunes afirmacions. Un extrem de l'aula o l'espai que s'estigui ocupant representarà el 0, i l'extrem oposat representarà el 10. Un cop s'hagi dit una afirmació, les participants s'hauran de col·locar en l'extrem que representi el 10 si estan totalment d'acord amb aquella afirmació i en l'extrem que representi el 0 si estan en total desacord, podent-se situar en qualsevol punt de la línia imaginària que separi els extrems (4, 6, 8...) depenent de com de d'acord estiguin amb l'afirmació.

Exemples d'afirmacions:

- *L'economia capitalista (la que funciona a occident) genera moltes desigualtats.*
- *L'economia funciona com funciona, i jo no puc fer-hi res al respecte.*
- *Cada compra compulsiva que faig afecta al medi natural i alimenta l'economia capitalista.*
- *Els recursos naturals són infinits.*
- *La manera en que vivim influeix en les properes generacions.*
- *Em sento feliç competint.*
- *Compartir vol dir que jo tindrè menys d'una cosa.*
- *Compartir vol dir que més d'una persona gaudeix d'una cosa.*

Durant la dinàmica, s'anirà generant debat després de cada afirmació. Les dinamitzadores s'encarregaran d'acompanyar amb algunes preguntes per tal de que les participants mateixes entenguin perquè s'han situat en un lloc o un altre.

Exemples de pregunta:

- *Com és que us heu situat en aquest extrem?*
- *Què us ha fet pensar que això és així?*

30

Tancament:

El tancament depèn del context en el que es dongui el taller. Si es pretenen dur a terme la resta de tallers que conformen el bloc de les economies transformadores, es pot fer una pinzellada del que es treballarà en el proper taller: les necessitats.

4_Taller d'Economies Transformadores.

4.2_Sessió 2

Sessió 2: Necessitats

Què es fa o diu?

Ronda de noms: 5'

Ens assegurem en rotllana si l'espai ho permet, i farem una revisió dels conceptes treballats en la **sessió 1**. S'ha de tenir en compte que amb cada grup hi hauran hagut diferents debats, i les persones dinamitzadores treballaran en funció dels diferents debats.

** És important que les dinamitzadores hagin anat prenent nota dels diferents debats i que tinguin accés a tot el que s'ha comentat en la sessió 1 per tal de fer un recordatori.*

31

Activitat 1:

PART 1

Ronda de Necessitats 10'

Abans de començar la dinàmica, introduïrem als i les alumnes que anem a parlar i donar-li una volta al concepte de "**necessitat**", ja que és un concepte molt divergent en la societat en què vivim.

Els demanarem que cadascú digui un exemple de necessitat. Les persones dinamitzadores començaran donant exemples per tal d'amenitzar la dinàmica i que es facin una idea del que es demana.

Exemples:

- Alimentar-nos.
- Viure en un lloc on no passar fred.
- Compartir amb persones que ens estimem.
- Sentir que les nostres idees tenen un valor igual que les de les nostres companyes.

**Les dinamitzadores aniran acompanyant a les participants mentre vagin dient les necessitats. Si veuen que alguna persona menciona necessitats com "jugar a la play", "estar connectada amb el mòbil" o "mirar la tele" entre d'altres, les dinamitzadores preguntaran que per què ho consideren una necessitat, convidant a la reflexió.*

**Sessió 2:
Necessitats**

Què es fa o diu?

**Activitat 2:
Necessitats 40'**

PART 2

Les persones dinamitzadores donaran una llista de paraules amb diferents necessitats escrites a l'**annex 1**.

Es dividirà el grup-classe en tres grups i es donarà a cada grup la mateixa llista de necessitats. Cada grup les haurà d'ordenar segons un criteri: El primer grup, les haurà d'ordenar de més a menys rentables, el segon les haurà d'ordenar de més a menys necessàries (a nivell essencial); i el tercer de més a menys impacte ambiental.

Un cop les tinguin ordenades en vertical, es col·locarà una cinta de celo verticalment, per tal que se sostinguin tal qual s'hagin ordenat, i s'enganxarà tota la tira a la paret o a la pissarra. Es farà el mateix amb cadascuna de les tires, i quedaràn tres columnes amb les diferents necessitats tal i com s'hagin ordenat.

Un cop col·locades les tres columnes, totes tres de costat, s'obtindrà una imatge de que i es farà la reflexió en qüestió.

**Tancament:
5'**

Reflexió de la activitat anterior, algunes reflexions podrien ser aquestes:

- Qui creieu que normalment ... (per ex: portar les fillxs a l'escola)? (estereotips de gènere)
- La ramaderia industrial contamina més que els cotxes.

4_Taller d'Economies Transformadores.

4.3_Sessió 3

Sessió 3: Economies Transformadores Què es fa o diu?

Ronda de noms

Ens assegurem en rotllana si l'espai ho permet, i farem una revisió dels conceptes treballats en les sessions 1 i 2. S'ha de tenir en compte que amb cada grup hi hauran hagut diferents debats, i les persones dinamitzadores treballaran en funció dels diferents debats.

** És important que les dinamitzadores hagin anat prenent nota dels diferents debats i que tinguin accés a tot el que s'ha comentat en les sessions 1 i 2 per tal de fer un recordatori.*

Activitat 1:

CONCEPTE ECONOMIA

Però... què és l'economia i per a què serveix?

Imaginem que com a grup-classe voleu fer un viatge de fi de curs. Aquest viatge és la vostra... **necessitat** (acompanyarem al grup per tal que siguin elles les que responguin). Ara que tenim una necessitat, quin creieu que és el primer pas per a poder-la satisfer? (aquí, molt probablement contestaran guanyar diners o alguna cosa similar)

Bé, els diners són un tipus de **recurs**, però també existeixen recursos com ara l'intercanvi de coses materials, l'intercanvi de favors, [...] però si voleu, podem decidir que els diners seran el que necessitem per a poder fer el viatge. Ara, com ho fem per a guanyar diners?

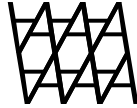
(Animarem a les participants a fer una mena de pluja d'idees de diferents coses que podrien fer en un cas real, és a dir, dins les seves possibilitats. Exemples que es poden anar donant per acompanyar podrien ser fer manualitats amb coses reciclades, fer un musical o una obra de teatre a un preu tancat i simbòlic, fer un "mercadillo" amb coses que ja no fan servir...)

Un cop definides les **activitats o material** que ens farà falta per aconseguir els diners, que haurem de fer? *(animarem a que surti la idea d'organitzar-nos, posar-nos a cooperar i distribuir-nos la feina per tal de dur a terme l'activitat i aconseguir els diners per al viatge).*

I ara que tenim els diners, què fem amb els diners? **EL VIATGE!!** No necessitem més diners, perquè el que volíem era anar de viatge, no??

Un cop s'hagi acabat aquesta "explicació dinàmica", els direm que ara ja sabem com satisfer una necessitat a través de l'economia, però que d'economies no només n'hi ha una, n'hi ha moltes!!

33

**Sessió 2:
Necessitats**

Què es fa o diu?

Activitat 2:

**Economies
Transformadores**

Les dinamitzadores hauran preparat targetes amb els cinc tipus d'economies i les seves corresponents descripcions (4 o 5 còpies de cada, depenent de la grandària del grup). Es faran grups de 3-5 persones (haurien de sortir 5 grups) i es donaran els noms de les economies amb les descripcions, i el grup, de forma intuïtiva, haurà de relacionar-les. Les definicions es troben a l'**Annex 2**.

ENTENEM-LES!

Deixarem uns **5-10 minuts** per que els diferents grups facin la tasca (les dinamitzadores hauran d'anar observant si es necessita més o menys temps i acompanyar els grups en el procés).

Activitat 3:

**Economies
Transformadores**

Un cop hagin acabat, a cadascun dels grups se'ls adjudicarà un tipus d'economia i hauran de resoldre la següent situació:

Heu de muntar un menjador escolar, i tenint en compte el tipus d'economia en base a la qual esteu treballant, heu de posar un exemple de com l'aplicaríeu de forma pràctica.

CAS PRÀCTIC!

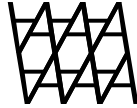
En aquesta activitat es pretén que l'alumnat integri la raó de ser de cada tipus d'economia, així com la seva utilitat i practicitat en el món en què vivim. Així, les dinamitzadores es dedicaran a acompanyar els diferents grups per aclarir dubtes i posar exemples que ajudin al grup a posar a la pràctica el tipus d'economia amb el qual estiguin treballant.

Exemple real: Una cooperativa d'ensenyament té molt presents les economies feministes. Per això, asseguren tenir assemblees emocionals on la cura és molt important, i s'ocupen de que cadascuna de les sòcies se senti còmoda amb la presa de qualsevol decisió. A més, en aquesta cooperativa es té molt en compte la conciliació familiar, és a dir, es procura que els horaris de cada persona treballadora puguin ser fàcilment combinables amb la resta d'activitats que realitzi en el seu dia a dia a nivell personal.

Un cop cada grup hagi treballat en base al tipus d'economia que se l'hi hagi adjudicat, es presentarà el cas per compartir-lo amb tot el grup-classe.

Reflexió

Com s'han sentit? Els hi ha cridat l'atenció algun tipus concret d'economia?

Annex 1.

1. Sol·licitar la certificació de denominació no coincident.

Hem de sol·licitar-la al Registre de Cooperatives de la nostra comunitat autònoma. Es poden proposar fins a tres possibles noms, per ordre de prioritats. La validesa del certificat és de 6 mesos des de la data de la seva expedició.

2. Redactar els estatuts socials.

Són el marc de referència segons el qual es guiarà la nostra cooperativa, per la qual cosa hem de posar-hi especial atenció en elaborar-los i demanar assessorament expert. Entre altres coses, els estatuts regularan els deures i drets dels socis, les seves aportacions i els requisits d'admissió de nous integrants, també ha de concretar-se l'activitat que constitueix el seu objecte social.

3. Aportació del capital social inicial.

Els socis i sòcies fundadors han d'obrir un compte bancari a nom de la cooperativa i ingressar en ella el capital social acordat pels socis, que en cap cas pot ser menor a l'establert per la llei.

4. Escripura pública.

Després de la qualificació prèvia dels estatuts per part del Registre o de la celebració de l'Assemblea Constituent, la cooperativa es constituirà davant notari mitjançant escriptura pública. Aquesta escriptura comprèn, entre altres documents, l'acta de constitució, la relació nominal dels socis i els estatuts socials.

5. Inscripció en el registre de cooperatives.

Amb aquest tràmit s'obté la personalitat jurídica de la cooperativa.

6. Autoliquidació de l'impost de transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

Les cooperatives estan exemptes d'aquest impost, però per a això han de presentar una sol·licitud d'exempció. La documentació necessària és l'escriptura de constitució (original i còpia), l'imprès 600 indicant en el quadre "Exempt o subjecte bonificat" i el CIF de la cooperativa.

7. Sol·licitud del CIF.

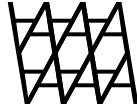
Es sol·licita en la delegació d'Hisenda corresponent a través del model 036, acompanyant la corresponent escriptura pública de constitució.

Annex 2.

- **PUBLICITAT**
- **FABRICACIÓ D'ARMES**
- **TREBALLAR**
- **TENIR RELACIONS SEXUALS**
- **ACOMPANYAR ELS/LES INFANTS AL COLE**
- **PARLAR AMB EL TUTOR/A DE LA TEVA FILLA**
- **FER-SE EL LLIT**
- **PREPARAR MENJAR**
- **INVERTIR EN BORSA**
- **ENERGIES RENOVABLES**
- **MANTENIR ELS RIUS NETS**
- **AGRICULTURA ECOLÒGICA**
- **MERCAT DE SEGONA MÀ**
- **MEDIACIÓ EN CONFLICTES**
- **DORMIR**
- **BALLAR I CANTAR**
- **DONAR RECOLZAMENT EMOCIONAL**
- **MISSATGERIA EN BICICLETA**
- **NETejar LA CASA**
- **CRIANÇA**
- **EXTRACCIÓ DE PETROLI**
- **CONSTRUCCIÓ DE GRANS INFRAESTRUCTURES**
- **AVIACIÓ COMERCIAL**
- **FABRICACIÓ D'ORDINADORS**
- **PRODUCCIÓ DE CARN EN RAMADERIA INTENSIVA**
- **FABRICACIÓ DE COSMÈTICS INDUSTRIALS**
- **ENSENYAR A LLEGIR I A ESCRIURE**

Annex 3.

ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA:

Es construeix sobre les bases del cooperativisme i vol crear mercats socials. Es basa en pràctiques d'autoorganització de l'economia, i pretén que tots i totes puguin sentir-s'hi incloses i prendre-hi part. Busca poder satisfer necessitats en comptes del lucre (generació de diners).

ECONOMIA DELS COMUNS O PROCOMUNS:

Les comunitats s'autoorganitzen lluny de l'estat-mercat per produir, reproduir i/o utilitzar un recurs col·lectiu, compartint coneixement i regles, accés, reproductibilitat i governança basada en la pertinença. L'èmfasi en compartir, la responsabilitat i gestió col·lectives i l'obertura a tota la comunitat implicada són elements centrals d'aquest model.

ECONOMIES FEMINISTES:

Posen especial importància a les cures (basades en el respecte i l'escolta activa), a la figura de la dona i dels valors feminitzats. Així, promouen que les persones i el seu benestar siguin el centre de l'organització socioeconòmica, allunyant-se dels mercats i el capital.

AGROECOLOGIA I SOBIRANIA ALIMENTÀRIA:

Vol replantejar el model agroalimentari i posar èmfasi en com de bàsic és per a poder sostenir la vida. A més, té cura de la relació que les persones tenim amb la Terra i els cicles naturals.

ECONOMIA CAPITALISTA:

Basa la seva activitat en el mercat lliure i en la producció massiva. Genera el joc de l'oferta i la demanda, i es centra en fomentar la propietat privada.

Paula Fort / 658 191 338
Isabel Gras Matthews / 685 505 235
educacio@ateneubnord.cat

Anna Abellan / 610 38 17 71
coordinacio@ateneubnord.cat

 www.ateneubnord.cat

 info@ateneubnord.cat

 [@ateneubnord](https://www.facebook.com/ateneubnord)

 [@ateneubnord](https://twitter.com/ateneubnord)

 [@ateneubnord](https://www.instagram.com/ateneubnord)

 [ateneubnord](https://www.youtube.com/ateneubnord)

Promogut per:

Amb el finançament:

